

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 23–24 травня 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ НА КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ (ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)

Чернадчук О.В.

*к.ю.н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

В умовах розвитку економічних відносин та з урахуванням збільшення рівня конкуренції в різних секторах господарства актуального значення набуває питання ефективного захисту комерційної таємниці, як специфічного об'єкта права інтелектуальної власності.

Сутність комерційної таємниці розкривається через юридичне закріплення цього поняття в Цивільному кодексі України. Так, згідно статті 505 Цивільного кодексу України, комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію. При цьому, комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [1].

Аналіз положень Цивільного кодексу України [1] та Господарського кодексу України [2] щодо юридичного закріплення поняття комерційної таємниці дає можливість зробити висновок, що комерційній таємниці, як об'єкту права інтелектуальної власності притаманні такі специфічні ознаки, як секретність, комерційна цінність, та спеціальний режим щодо неї, який вводиться власником такої інформації. При цьому, на нашу думку, саме комерційна цінність відомостей які становлять комерційну таємницю зумовлює важливість та необхідність її захисту, тим більше враховуючи той факт, що такі відомості стосуються технічної, організаційної та іншої комерційної інформації та безпосередньо впливають на результат підприємницької діяльності її власника.

Враховуючи те, що відомості що складають комерційну таємницю є з одного боку результатом діяльності підприємства, а з іншого перебувають у користуванні підприємства, змінюються та вдосконалюються, використовуються в процесі господарській діяльності та у відносинах з третіми особами, вважаємо, що загрози порушення прав власника можна диференціювати на дві групи внутрішні та зовнішні, що

дозволить виявити ефективні засоби та механізми захисту прав власника цього об'єкту права інтелектуальної власності.

Внутрішні загрози зумовлені дією внутрішніх факторів підприємства, таких як персонал, організаційна структура, система захисту інформації на підприємстві, тощо. Зовнішні фактори представлені третіми особами зокрема: контрагентами, конкурентами, органами влади, тощо. Дія внутрішніх та зовнішніх факторів може негативно вплинути на збереження режиму секретності, ефективному розпорядженні правами на комерційну таємницю та призвести до порушення прав власника.

В сфері захисту права на комерційну таємницю, законодавець передбачив такі майнові права суб'єкта права інтелектуальної власності, як:

- 1) виключне право дозволяти використання комерційної таємниці;
- 2) виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню або використанню комерційної таємниці[1].

Враховуючи вищевикладене, вважаємо за доцільне визначити три групи юридичних засобів захисту прав на комерційну таємницю:

- 1) Внутрішньо-організаційні.
- 2) Договірні.
- 3) Судові.

Внутрішньо-організаційні засоби захисту прав на комерційну таємницю, на нашу думку включають створення та юридичне закріплення сукупності організаційно-правових заходів направлених на створення ефективної системи захисту комерційної таємниці на підприємстві, зокрема:

- в організаційній сфері, шляхом введення в дію на підприємстві локальних нормативно-правових актів що регулюють створення та функціонування системи захисту інформації;

- у відносинах з персоналом, шляхом включення відповідних положень щодо захисту комерційної таємниці в трудові договори (контракти), посадові інструкції та укладання письмових зобов'язань про нерозголошення.

Договірні засоби захисту прав на комерційну таємницю повинні застосовуватись у договірних відносинах шляхом укладання договорів про нерозголошення, включення положень про конфіденційність в усі договори що укладаються підприємством, використання договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності у господарській діяльності. Варто зазначити, що на відміну від більшості об'єктів прав інтелектуальної власності, відносини у сфері комерційної таємниці, на нашу думку, не є достатньо врегульовані на рівні законодавства, крім того проблемним є

відсутність спеціального закону, який би регулював відносини в цій сфері. Проте, звертає на себе увагу договір комерційної концесії як різновид правочину у сфері розпорядження правами на комерційну таємницю. Так, предметом договору комерційної концесії згідно статті 1116 Цивільного кодексу України є право на використання об'єктів права інтелектуальної власності (торговельних марок, промислових зразків, винаходів, творів, комерційних таємниць тощо), комерційного досвіду та ділової репутації [1].

До судового засобу захисту прав на комерційну таємницю відноситься право звернення до суду з метою захисту права на комерційну таємницю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Воронкова М.Ю.

Магістрантка ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Янішевська К. Д.

к.ю.н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

XXI століття справедливо називають століттям інтелектуальної власності, адже щодоби з'являються нові літературні, художні, музичні твори різноманітних жанрів та напрямів. Уже понад два століття людство усвідомлює необхідність ефективної правової охорони авторського та суміжних прав. Стаття 54 Конституції України, що має пряму дію, гарантує кожному волю творчості та передбачає охорону інтелектуальної власності законом. Запорукою сучасного процесу гуманізації законодавства і цивілізованого прогресу є вільне та ефективне здійснення людиною своїх прав і свобод, у тому числі права на творчість, результати якої захищаються державою. Це забезпечується шляхом надання учасникам відносин свободи у здійсненні своїх прав і державної допомоги особам з боку уповноважених державних органів. Власне, демократична правова держава існує для того, щоб допомагати та сприяти людині у здійсненні нею прав і законних інтересів, охороні та захисту їх у разі порушення [1, с. 38].